

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

9
2023

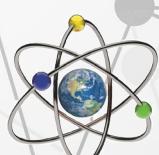

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti

- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Qo'ng'irotboy Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinnbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 464 sahifa, 30-sentyabr, 2023-yil.

Muharrir:

Qurbanov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyatni rahbari

Toshkulov Abduqodir Hamidovich, i.f.d., prof., O'zbekiston Respublikasi Prezidentining yoshlar, fan, ta'lif, sog'liqni saqlash, madaniyat va sport masalalari bo'yicha maslahatchisi o'rinnbosari

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinnbosari

Sharipov Qo'ng'irotboy Avazimbetovich, t.f.d., prof., TDIU rektori

Oblamuradov Narzulla Naimovich, i.f.n., dots., O'zR Tabiat resurslari vaziri o'rinnbosari

Djumaniyazov Maqsud Allanazarovich, Qoraqalpog'iston Respublikasi Tabiat resurslari qo'mitasi raisi

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlis qonunchilik palatasi deputati

Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinnbosari

Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i

Eshov Mansur Po'latovich, i.f.d., prof., TDIU Akademik faoliyat bo'yicha prorektori

Xudoqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMB birinchi prorektori

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlari va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor

Yuldashev Maqsud Abdullayevich, p.f.d., prof., TDIU Moliya-iqtisod ishlari bo'yicha prorektori

Karimov Norboy G'aniyevich, i.f.d., prof., TDIU huzuridagi PKQTMO tarmoq markazi direktori

Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. TDIU profesor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU Marketing kafedrasи professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., prof., Atrof-muhit va tabiatni muhofaza qilish texnologiyalari ilmiy-tadqiqot instituti

Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinnbosari

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., Toshkent arxitektura-qurilish universiteti katta o'qituvchisi

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktaranti

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'onan davlat universiteti dotsenti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU Ilmiy tadqiqotlar va

innovatsiyalar departamenti rahbari

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU huzuridagi Pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq Markazi xorijiy hamkorlik bo'yicha mutaxassis

Ekspertlar kengashi:

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d., TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Imomqulov To'iqin Burxonovich, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zR Tabiat resurslari vazirligi,
O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Ichki turizmni rivojlanlantirishda davlatning o'rni.....	7
Dehqonov Burxon Rustamovich , tayanch doktorant	
Qishloq xo'jaligida sug'orish tizimlari boshqaruvini rivojlanlantirish yo'llari	11
Mirjamilova Hulkar Nurali qizi , assistent	
Yangi O'zbekiston sharoitida o'simliklar karantini tizimi faoliyatini takomillashtirish va iqtisodiy samaradorligini oshirish	15
Alimov Murodkosim Achilovich , mustaqil izlanuvchi	
"Yashil iqtisodiyot"da energetika sohasini investitsion holatining statistik tahlili	20
Umarov Faxriddin Umar o'g'li , katta o'qituvchi	
Yoqilg'i-energetika korxonalari moliyaviy barqarorligini ta'minlashda investitsion faoliyatning ahamiyati	26
Ergashev Muhibbek Aslam o'g'li , mustaqil izlanuvchi	
Tog'li hududlarda turizm biznesining rivojlanishi	31
Abduvakil Alimov Komil o'g'li , tayanch doktorant	
Ta'lif turizmining nazariy asoslari va O'zbekistondagi tendensiyalari.....	38
Maxmudova Nodira O'ktamovna , tayanch doktorant	
Turizmga innovatsion texnologiyalarni joriy qilish shart sharoitlari	43
Po'latov Ma'murjon Murodjon o'g'li , tayanch doktorant	
Mintaqaviy investitsion loyihalarning jozibadorligi tahlillari masalalari	46
Davlyatshayev Akmal Ashurmamatovich , dotsent, i. f. n.	
Yashil iqtisodiyotning tijorat banklaridagi ahamiyati va ularning raqamlashuvi.....	51
Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi , dotsent, PhD	
Turizmni rivojlanlantirishda "Tourism 4.0" konsepsiyasini joriy etish masalalari	57
Yuldasheva Dilnoza Ulug'bekovna , mustaqil tadqiqotchi	
Davlat tomonidan qishloq xo'jaligini moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish	62
Olikulova Feruza Mansurovna , PhD; Jabborov Jahongir Abduvohid o'g'li , magistrant	
Перспективные направления "Зелёной химии" для Республики Узбекистан.....	66
Султанходжаев Баҳтиёр Забиҳуллаевиҷ	
O'zbekistonda transport va logistika sohasini rivojlanlantirish strategiyasi	73
Usmonov Botir , magistr	
Hududlarda investitsion faollikni oshirishga qaratilgan mexanizmni takomillashtirish	78
Sunatullayeva Shaxnoza Xurshid qizi , tayanch doktorant	
Qurilish tarmoqlarida boshqaruv faoliyatining iqtisodiy ko'rsatkichlari tahlili.....	82
Mirsodiqov Abdulla Tursunaliyevich , PhD	
Connection between interest rate on loans, cash flow and turnover of funds	87
Sharbat Abdullaeva, Professor; Sardor Abdullaev , the applicant	
Econometric Analysis of the Impact of IPO on the Market Capitalization of Companies	92
Shakhzod Saydullaev , PhD.	
Davlat xaridlarini takomillashtirishda byudjet mablag'laridan samarali foydalanishning mohiyati va zarurligi	101
Raximjonov Kamronbek Ilxomjon o'g'li , mustaqil tadqiqotchi	
O'zbekistonda to'lov tizimining raqamli transformatsiyasining o'ziga xos xususiyatlari.....	105
Otamurodov Shavkat Nusratillayevich , i. f. d. (DSc); Eshqulova Nasiba Normo'minovna , o'qituvchi	
Tijorat banki xizmatlarida ta'lif kreditining o'rni va uni takomillashtirish masalalari.....	110
Eldor Uskanov , mustaqil tadqiqotchi	
Korxonaning strategik boshqaruvini takomillashtirish	114
Maxmudov Nosir Maxmudovich , professor; Elmurodov Faxriddin Farxodovich , magistratura tinglovchisi	

Respublikada kichik biznesni moliya-kredit mexanizmlari orqali qo'llab-quvvatlash masalalari	120
Ergashev Otamurod Toshtemirovich , PhD	
Mulk iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda muammo va yechimlar	125
Ermatov Musojalil Komilovich , kafedrasi dotsenti v. b.; Abdunazarov Oybek Abdumatalibovich , katta o'qituvchi	
Using intelligent and decision support systems for developing University Curriculum: semi-automated need analysis approach	132
Abduraxmanov Zafar Batirovich; Ikromov Sayidolim Ismoilovich	
Challenges of Developing a Competitive Environment in the Context of Economic Liberalization.....	138
Akobirova Nodira Najmuddin qizi , assisntent	
Topical Issues of the Development of Recreational-Tourist and Military-Recreational Activities.....	141
Alimova Guzal Alisherovna , PhD in economics, docent	
Kreditlash jarayonlarida xulq-atvor iqtisodiyoti omilini joriy etish istiqbollari	146
Jo'rayeva Sevara Zakirovna , mustaqil izlanuvchi (PhD)	
Portfelli xorijiy investitsiyalarining milliy iqtisodiyotni rivojlantirishdagi roli	152
Kamilova Iroda Xusniddinovna , PhD	
Exploring the Ethical Dimensions of Artificial Intelligence in Advancing Human Rights and Sustainability	156
Matkarimova Gulchekhra Abdusamatovna , Professor	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar bilan ishslashning nazariy asoslari.....	163
Maxmudov Rahimjon Xamid o'g'li , mustaqil izlanuvchi	
Barqaror iqtisodiy o'sishga yalpi talab va yalpi taklif omillarining ta'siri.....	170
Nabiiev Ulug'bek Mirodiljon o'g'li , tayanch doktorant	
The potential advantages of implementing the Total Quality Education Management (TQEM) concept	175
Otakulov Makhamadjon , PhD	
Kichik yashil biznesni yanada rivojlanitirish imkoniyatlari	181
Raximova Kizlarxon Ne'matjon qizi	
Jamg'armalar investitsiyalar manbasi sifatida	185
Sadikova Ra'no Abdullayevna , i. f. n., dots.	
Davlat moliyasining moddiy assosini oshirish orqali iqtisodiy o'sishga erishish	188
Shamsiyev Shuxrat Sayfutdin o'g'li , mustaqil izlanuvchi	
Aholi turmush darajasini oshirishda ijtimoiy himoyaning o'rni	191
Sherjonov Sherjon Alijan o'g'li , mustaqil izlanuvchi	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar to'lov qobiliyatini aniqlashning nazariy-uslubiy masalalari.....	196
Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o'g'li , dekan o'rinosari	
Kichik sanoat zonalari faoliyatini samarali boshqarish tamoyillari	203
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich , dotsent; Adilbekov Allayar Anvarbekovich , magistrant	
Aholini ijtimoiy himoya qilishda pensiya va ijtimoiy nafaqalarning o'rni	206
Aliyev Ma'ruf Komiljon o'g'li , mustaqil izlanuvchisi	
Использование методов управления для повышения эффективности производства на предприятиях.....	212
Алиева Надирахон Абдумаликовна , PhD. доц.; Тлеумуратова Мадинабону Дилмурат кизи , ст. 3-курса	
Korxonalar moliyaviy barqarorligini ta'minlash mexanizmini takomillashtirish.....	217
Z. G. Allaberganov , kafedra dotsenti	
Davlat fiskal (byudjet-soliq) siyosatining aholi bandligiga ta'siri va uni takomillashtirish.....	222
Asatullayev Xurshid Sunatullayevich , i. f. n., professor	
O'zbekistonda iqtisodiyot tarmoqlariga raqamli iqtisodiyotni shakllantirish omillari.....	228
Axmedova Yulduz Sunatullayevna , kafedra o'qituvchisi	
Moliyaviy risklarni baholash usullari, boshqaruvdag'i yondashuvlari	232
Baymuratova Gulirayxon Tursunbayevna , kafedra dotsenti	

Sug'urta kompaniyalarining moliyaviy barqarorligini ta'minlashda biznes jarayonlarini boshqarish .236 Baxriyev Dilshod Rizvonkulovich , mustaqil izlanuvchi	
Tijorat banklarida investitsiya loyihalarini moliyalashtirishning ekonometrik modellashtirish ko'satkichlari.....242 Berdiev Akram O'ktamovich , mustaqil izlanuvchi	
Innovatsion muhitni shakllanishi va rivojlanishida investitsiyaning zarurligi .....253 Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Meva-sabzavotchilik klasterlarida yashil moliyalashtirishning nazariy asoslari va xususiyatlari .....258 Botirov Erkinjon Xayitovich , kafedra dotsenti	
O'zbekiston Respublikasida xorijiy investitsiyalarni jalg etish orqali investitsion salohiyatni oshirish .....263 G'aybullayev Odil Baxtiyarovich , kafedra dotsenti v. b.	
Tadbirkorlik subyektlarining innovatsion loyihalarini moliyalashtirishni qo'llab-quvvatlash mexanizmini takomillashtirish .....269 Jubanova Bayramgul Aymuratovna , PhD	
Soliq ma'muriyatichiligi va uni raqamlashtirishni ekspert baholash yo'llari.....272 Ibragimov Boburshoh Bohodir o'g'li , i. f. d. (PhD), doktorant (DSc)	
Xalqaro standartlarga muvofiq buxgalteriya autsorserlari tomonidan moliyaviy hisobotlarni transformatsiya qilishni takomillashtirish.....278 Islomov Alisher Baxtiyor o'g'li , mustaqil izlanuvchi	
O'zbekistonda moliyaviy hisob va hisobotni MHXSlariga transformatsiya qilishda asosiy vositalar hisobini tashkil etish masalalari .....284 Qurbanova Shaxrinoz , tayanch doktorant	
Yerlarning degradatsiyaga uchrashi va oldini olish bo'yicha chora-tadbirlar .....288 Mamanazarova Nasiba Jo'rayevna , kafedra doktoranti	
Davlat sektorida ichki auditni tashkil etish xususiyatlari .....292 Mamirjon Jalollidinov , mustaqil izlanuvchi	
Финансирование акционерных общества через рынок капитала .....297 Муминов Шохжакон Суюнович , ассистент кафедра	
Необходимость развития предпринимательской и страховой деятельности риски на рынке Узбекистана .....302 Муяддинов Махмуд Жалелович , независимый исследователь	
Инвестиционная привлекательность как фактор экономического развития страны.....307 Назарова Гузал Баходировна	
Tijorat banklarida kreditlash jarayonlarini takomillashtirish masalalari.....312 Nozima Abdullayeva , mustaqil tadqiqotchi	
Tijorat banklarining xizmatlar sohasini kreditlash amaliyotiga ta'sir etuvchi omillarning ekonometrik tahlili.....316 Nurmuxammedov Abdijabbar Yunusovich , kafedra dotsenti v. b.	
Современное решение, которое положительно влияет на логистические услуги и резко снижает смертность на перекрестках.....326 Тажимуратов Умид Рузматович , Бахриев Иброхим Исометдинович , кандидат медицинских наук, доцент; Жуманиёзов Эркин Худойберганович , кандидат медицинских наук, доцент; Тажимуратов Рузмат Отажанович , кандидат медицинских наук, Тажимуратов Абдусами Умид угли , ученик 10 класса	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklarida dividend siyosati va tendensiyalari tahlili .....333 Temirov Abdulaziz Alimjanovich , kafedra dotsenti, i. f. n.	
Современное состояние инвестиционного потенциала Республики Узбекистан.....339 Топилдиев Соҳибжон Раҳимжонович , DSc; Одилова Дилноза Барнаевна , PhD	
Portfelli xorijiy investitsiyalarni milliy iqtisodiyotni rivojlantirishdagi roli.....345 Tosheva Ziroat Aliqul qizi	

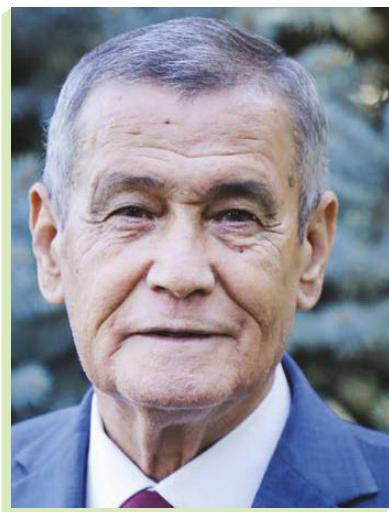
Kichik biznes subyektlarida raqamli texnologiyalardan foydalanishning ilmiy-nazariy jihatlari	349
To'rayeva Nafisa Odilovna , mustaqil izlanuvchi	
O dostizheniyaх Uзbekistana v realizatsii naionalnyx celей i zadach ustoychivogo razvitiya.....	355
Tursun Muxitovich Ahmedov , i. ф. д., prof.; Gavhar Rustamovna Xidirova , doktorant, i. ф. ф. д., doz.	
Vliyanie korporativnogo upravleniya v zelenoy ekonomike	359
Urinov Bobur Nasilloevich , zavedeyuchiy kafedroy	
Ko'chmas mulkni soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari.....	366
Fayziyev Farrux Abdullaxojayevich , kafedra dotsenti	
Transport tizimi iqtisodiy rivojlantirish yo'naliishlari.....	374
Fayzullayev Javlonbek Sultonovich , DSc.	
Oliy ta'lim muassasalarida byudjet mablag'laridan samarali foydalanishning ayrim fundamental masalalari.....	382
Xayriddinov Sh. B. , mustaqil izlanuvchi	
Xalqaro raqamli valyuta bozorini rivojlantirish istiqbollari	385
Xolov Nabijon Qaxramonovich , PhD.	
Nodavlat notijorat tashkilotlarning rivojlanishi va hozirgi shart-sharoitlari	391
Xusanov Otabek Nishonovich , PhD, mustaqil izlanuvchi	
Banklarining aktivlarini daromadlilagini oshirish yo'llari.....	396
Elbusinova Umida Xamidullayevna , kafedra dotsenti	
Osobennosti metodiki provedenia audita затрат на производство.....	401
Хилола Икрамова Ровшан кизи , bazovyj doktorant	
Ta'lim islohotlarining ma'naviyatdagi o'rni	407
Bekdavlat Aliyev	
O'zbekistonda tijorat banklari emission operatsiyalarining dolzarb masalalari	412
O'ktamova Nozima Narzulla qizi , kafedra dotsenti	
Moliyaviy barqarorligi tushunchasining konseptual mohiyati, turlari va asosiy tavsiflari	416
Eshquvatov Aziz Baxtiyorovich , mustaqil izlanuvchi	
XX asr jadid ma'rifatparvarlari Abdurahmon Toshkandiy va Abdulla Avloniy axloqiy konsepsiylaridagi umumiylilik va xususiylik.....	420
Abrorxon Asatulloyev Asatulloyevich , falsafa fanlari doktori (PhD)	
Yer resurslaridan foydalanishning iqtisodiy va huquqiy asoslari.....	424
Abdurahmanova Muqaddas Toxtasinovna	
Стратегии привлечения иностранных инвестиций для содействия устойчивому экономическому росту в Республике Узбекистан с акцентом на инициативы зеленого развития	431
Нилуфар Зикируллаева Дилмуродовна , аспирант	
Bank tizimi barqarorligini oshirishda kredit risklarining ahamiyati va ularni kamaytirish yo'llari	440
Xolmamatov Farhodjon Kubayevich , iqtisodiyat fanlari bo'yicha falsafa doktori, professor	
Baholash faoliyatini rivojlantirish yo'naliishlari va uning huquqiy asoslari	446
Bobirjon Aktamov , mustaqil tadqiqotchi	
Suv resurslaridan foydalanishni iqtisodiy boshqarish samaradorligini kompleks baholash uslubiyoti.....	454
Axmedov Sayfullu Normatovich , t. f. n., mustaqil tadqiqotchi	
Oliy ta'lim muassasalarida ilmiy-tadqiqot faoliyatini boshqarishni takomillashtirish metodologiyasini ishlab chiqish.....	459
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li	

TA'LIM ISLOHOTLARINING MA'NAVIYATDAGI O'RNI

Bekdavlat Aliyev

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
"Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasи" professori, f.f.d.

Annotatsiya: Maqlada Yangi O'zbekiston taraqqiyotini ilm-ma'rifat va ta'limgning sifatisiz tasavvur etib bo'lmashligi, bugungi kunda rivojlangan davlatlarda ham ta'limgni rivojlantirish birinchi galadagi vazifa sifatida belgilanishi va uning ma'naviyatdagi o'rni borasida so'z yuritiladi.

Sifatli ta'limg-tarbiya ma'naviyatning rivoji va shaxs xulq-atvorida muhim ahamiyatga ega ekanligi atroficha tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: Yangi O'zbekiston, ilm-ma'rifat, ma'naviyat, ta'limg-tarbiya, xulq-atvor.

Abstract: The article talks about the fact that the development of New Uzbekistan cannot be imagined without the quality of science and education, that the development of education is the first task in developed countries today, and its role in spirituality.

It has been thoroughly analyzed that quality education is important for the development of spirituality and personality.

Key words: New Uzbekistan, knowledge, spirituality, education, behavior.

Аннотация: В статье говорится о том, что развитие Нового Узбекистана невозможно представить без качества науки и образования, о том, что развитие образования является сегодня первоочередной задачей в развитых странах, и его роли в духовности.

Тщательно проанализировано, что качественное образование важно для развития духовности и личности.

Ключевые слова: Новый Узбекистан, знания, духовность, образование, поведение.

KIRISH

Bugungi kunda Yangi O'zbekiston islohotlarida ham ta'limg-tarbiya berish faoliyatini yanada takomillashtirish, xalqimizning asrlar davomida shakllangan ilm sari intilish fazilati uzoqni ko'zlagan yuksak maqsadlarimizni namoyon bo'limoqda. Yoshlarimiz intellektual bilim-salohiyatl bo'lishi, mustaqil hayotga qadam qo'yganda munosib hayot kechirish, kasb-hunar egallab doimiy ish o'rniiga ega bo'lish, mas'uliyatni o'z zimmasiga olishi, insoniy qadr-qimmatini kamsitishga yo'l qo'ymaslik hamda barkamollikka erishish uchun ta'limg olishni eng asosiy hal qiluvchi sifatida qabul qilmoqda.

MAVZUGA OID ADABIYOTLARNING TAHLILI

Ta'kidlash joizki, so'nggi yillarda ta'limg sohasining barcha bosqichlarini zamonaviy talablar asosida tashkil etish, xalqaro qo'shma dsturlar integratsiyalashtirish bo'yicha amaliy ishlar hayotga tatbiq qilinmoqda. Jumladan, ta'limg tizimidagi islohotlar va amaliy chora-tadbirlar quyidagi yo'nalishlar bo'yicha belgilab berildi. Jumladan,

- 1) maktabgacha ta'limg sohasida;
- 2) umumiyo o'rta va o'rta maxsus ta'limg;
- 3) oliy ta'limg;
- 4) oliy ta'limgidan keyingi ta'limg;
- 5) kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish kabi tamoyillardir.

Davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi sifatida amalga oshirilayotgan ta'limg sohasidagi tub islohotlarning, avvalo, maktabgacha ta'limg va tarbiya sohasida boshlanishi istiqbollidir.

Bugungi globallashuv jarayonida bolalar tarbiyasida eng asosiy bo'g'in hisoblangan maktabgacha ta'limg tizimining jamiyatimiz hayotidagi o'rni va ahamiyati oshib bormoqda.

Mazkur sohada amalga oshirilayotgan islohotlarning huquqiy asosi sifatida “Maktabgacha ta’lim va tarbiya to‘g’risida”gi Qonunni keltirishimiz mumkin. Mazkur Qonunda maktabgacha ta’lim va tarbiya sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo‘nalishlari, maktabgacha ta’lim va tarbiya olishga doir davlat kafolatlari va boshqa shunga o‘xshash masalalar belgilab qo‘yildi.

Bundan tashqari, yurtimizda ilk bor Maktabgacha va mакtab ta’limi vazirligining ham tashkil etilganligi ushu sohadagi asosiy islohotlardan biri bo‘ldi desak, aslo mubolag‘a bo‘lmaydi.

Ta’lim sohasining barcha bosqichlarini zamonaviy talablar asosida tashkil etish va modernizatsiya qilish bo‘yicha qator farmon va qarorlar qabul qilindi.

Xususan, ta’lim tizimida qabul qilingan eng muhim hujjatlardan biri bu – “Ta’lim to‘g’risida”gi Qonunning yangi tahrirda qabul qilinishi bo‘ldi. Mazkur Qonunga asosan ta’lim sohasidagi asosiy prinsiplar, ta’lim tizimi, turlari va shakllari aniq belgilab qo‘yildi.

Shuningdek, Qonunga ko‘ra, davlat oliy ta’lim, o‘rtा maxsus, professional ta’lim muassasalari va ularning filiallari, shuningdek davlat ishtirokidagi oliy, o‘rtा maxsus, professional ta’lim tashkilotlari va ularning filiallari Prezident yoki hukumat qarorlari bilan tashkil etiladigan bo‘ldi. Nodavlat ta’lim muassasalarini tashkil etish ularning ta’sischilarini tomonidan amalga oshirilishi belgilandi. Nodavlat ta’lim tashkilotlariga lisensiya Ta’lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi tomonidan beriladigan bo‘ldi.

Ushbu Qonun bilan 1997-yil 29-avgustdagи “Ta’lim to‘g’risida”gi hamda “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi to‘g’risida”gi Qonunlar o‘z kuchini yo‘qotdi.

Shunga ko‘ra, mazkur Qonunning qabul qilinishi hamda amaliyotga joriy etilishi ta’lim sohasida qabul qilingan eng muhim hujjatlardan biri bo‘ldi deyishimiz mumkin.

Prezidentimiz Sh. M. Mirziyoyev ta’kidlaganlaridek, “farzandlari-miz mакtabdan qanchalik bilimli bo‘lib chiqsa, yuqori texnologiyalarga asos-langan iqtisodiyot tarmoqlari shuncha tez rivojlanadi, ko‘plab ijtimoiy muammolarni yechish imkonii tug‘iladi. Shunday ekan, Yangi O‘zbekiston ostonasi mакtabdan boshlanadi desam, o‘ylaymanki, butun xalqimiz bu fikrni qo‘llab-quvvatlaydi”¹.

Yangi O‘zbekistonda ta’lim islohotlarini amalga oshrishda O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentyabrdagi “O‘zbekiston–2030” strategiyasi to‘g’risida”gi PF–158-son Farmoni²ga muvofiq, “O‘zbekiston–2030” strategiyasi qabul qilinishi yangi bosqichni boshlab berdi. Farmonga asosan “Insonga e’tibor va sifatli ta’lim yili”da sifatli va o‘z vaqtida amalga oshirilishini ta’minalash maqsadida “O‘zbekiston–2030” strategiyasini “2023-yilda sifatli va o‘z vaqtida amalga oshirish chora-tadbirlari to‘g’risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 300-sonli qarori qabul qilindi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

“O‘zbekiston – 2030” strategiyasida jami 5 ta ustuvor yo‘nalish, 100 ta maqsad, 369 ta chora-tadbir, 190 ta vazifa, 306 ta maqsadli ko‘rsatkich bajarilishi va bu borada 118 ta normativ-huquqiy hujjat ishlab chiqilishi ko‘zda tutilgan. Ushbu dasturilamal hujjatning ijrosidan yurtimizdagи har bir insonga qulay imkoniyat, muayyan yengilliklar, moddiy va ma’nnaviy manfaat yetib, har qaysi oila va xonadon obodlik, to‘kinlik, fayz va baraka topadi.

Birinchi ustuvor yo‘nalish: Har bir insonga o‘z salohiyatini ro‘yobga chiqarishi uchun munosib sharoitlar yaratishga qaratilgan 44 ta maqsad, ya’ni 1-maqsaddan – 44-maqsadgacha ushu ustuvor yo‘nalish tarkibiga kiradi. Bunda ta’lim, tibbiyat, ijtimoiy himoya, yoshlar siyosati, ma’nnaviyat masalalariga taalluqli 156 ta amaliy chora-tadbir va 70 ta vazifa qamrab olingan bo‘lib, 130 ta maqsadli ko‘rsatkichni ishlab chiqish belgilangan. Shuningdek, 38 ta normativ-huquqiy hujjat loyihalarini tayyorlash va qabul qilish ko‘zda tutilgan.

Masalan, Qonunchilikda o‘qituvchilarga berilgan ayrim imtiyozlar mavjud:

- 1-oktyabr “O‘qituvchi va murabbiylar kuni” etib belgilangan hamda ushu kun bayram (dam olish) kuni hisoblanadi.
- Bolalarga ta’lim-tarbiya beradigan barcha pedagog xodimlar doimiy ravishda bepul tibbiy ko‘rikdan o‘tkaziladi.
- Pedagoglar uchun 56 kunlik yillik haq to‘lanadigan uzaytirilgan ta’tillar beriladi.
- Pedagoglar xodimlar uchun ish vaqtining davomiyligi haftasiga ko‘pi bilan 36 soat qilib belgilanadi.
- Məktəb o‘qituvchilariga faoliyatni baholash mezonlari asosida 10 foizdan 40 foizgacha, kutubxonachi va psixologlarga 10 foizdan 20 foizgacha ustama belgilanadi.
- Fan olimpiadasi g‘olibini tayyorlagan o‘qituvchilar rag‘batlantiriladi.
- O‘qituvchilar kasal bo‘lib qolganida moddiy yordam beriladi.
- Olimpiada g‘olibini bo‘lgan o‘qituvchilarga 150 foizgacha ustama beriladi.

¹ Yangi O‘zbekiston https://www.yuz.uz_news-talim-tizimi-va-yangicha-yo

² PF–158-son 11.09.2023. – 2030” strategiyasi to‘g’risida. <https://lex.uz/docs>

- O'zi dars beradigan fani bo'yicha xalqaro tan olingan va milliy sertifikatga ega bo'lgan o'qituvchilarga ularning tarif stavkasiga nisbatan 50 foiz miqdorida har oylik qo'shimcha ustama to'lanadi.
  - "Xorijiy tillarni o'qitish bo'yicha eng yaxshi maktab" tanlovi g'olibini bo'lgan muktabga yarim milliard so'm beriladi.
  - Inklyuziv sinf o'qituvchilariga 40 foizgacha ustama beriladi.
  - Olis hududlarda dars berayotgan o'qituvchilarga 50 foizgacha ustama beriladi.
  - Matematika, fizika, kimyo va biologiya fanlari bo'yicha xalqaro va respublika olimpiadalari g'oliblarini tayyorlagan professor-o'qituvchilarga pul mukofoti beriladi.
  - Ko'p yillik stajga ega pedagoglar majburiy attestatsiyaga jalb qilinmaydi.
  - Xalqaro fan olimpiadalarini tayyorlagan o'qituvchilarga malaka toifasi attestatsiyasiz beriladi.
  - Respublika fan olimpiadasi g'oliblarini tayyorlagan o'qituvchilar malaka toifasi bir pog'ona oshiriladi.
  - Tibbiyot sohasi professor-o'qituvchilariga davolash-tashxis ishlarini bajarganliklari uchun qo'shimcha haq to'lanadi.
  - Ta'lim muassasalarining chet tillar fanlari o'qituvchilariga oylik ustamalar beriladi.
  - O'qituvchilarning faoliyatiga aralashganlik uchun javobgarlik bor bo'lib, u qonun bilan kakfolatlab qo'yildi.

Yangi O'zbekiston aynan maktab ostonasidan, ta'lim-tarbiya tizimidan boshlanadi, mamlakat taraqqiyoti ilm-fan va innovatsiyaga tayanadi. Zero, maktabgacha ta'lim va maktab ta'limi, oliy va o'rta maxsus ta'lim tizimi hamda ilmiy-madaniy muassasalarni Uchinchilik Renessansning to'rt uzviy halqasi, bog'cha tarbiyachisi, maktab muallimi, professor-o'qituvchilar va ilmiy-ijodiy ziyorolarimiz esa yangi Uyg'onish davri, globallashuv davrida mamlakatimiz raqobatbardoshligining to'rt tayanch ustunidir.

Mamlakatimizda bir-biri bilan chambargas bog'langan ta'lif-tarbiya sohasi – maktabgacha ta'lif, maktab ta'lifi, o'rta maxsus va oliy ta'lif tizimlari, ilmiy-tadqiqot muassasalarini rivojlantirish bo'yicha beqiyos o'zgarishlar amalga oshirilmoqda. Xususan, qisqa muddatda ta'lif-tarbiya sohasi tubdan o'zgartirilqani:

- bolalarni maktabgacha ta'lim bilan qamrab olish darajasi 27 foizdan 72 foizga olib chiqilishi;
  - məktəb ta'limida qo'shimcha 700 ming o'quvchi o'rni yaratilishi, 200 ga yaqin mutlaqo yangicha mazmun va shaklga ega bo'lgan Prezident, ijod va ixtisoslashgan məktəblar hamda 400 ta xususiy məktəb təşkil qilinishi;
  - matematika-fizika va kimyo-biologiya fanlarını rivojlantirish bo'yicha qarorlar qabul qilinishi va amalga oshirilishi;
  - ta'limga zamonaviy metodika, sifat va raqobat kirib kelishi, darsliklarning eng ilg'or xorijiy tajribalar asosida to'liq yangilanishi, məktəblarga minglab xorijiy muallimlar olib kelinishi, murabbiylar mehnatiga munosib haq to'lash bo'yicha aniq chora-tadbirlar amalga oshirilishi;
  - yoshlarning oliy ta'lim bilan qamrov darajasi 2016-yildagi 9 foizdan 2022-yilda 38 foizgacha – 4,2 barobar, oliy ta'lim muassasalari soni esa 3 barobar (77 tadan 210 taga) oshgani, 65 ko'proq nodavlat OTM təşkil qilinishi (2016 yilda umuman bo'lmagan), xorijiy OTM filiallari soni 4,2 barobar ko'payishi kabilar bu borada amalqa oshirilgan ishlar ko'lamidan darak beradi.

Natijada bugun qancha-qancha oddiy oilalar farzandlari xalqaro fan olimpiadalarida g'olib bo'lmoxda, 1 miliondan ortiq yigit-qizimiz oliy ta'limda tahsil olmoqda (2016 yilda 270 ming nafar), nufuzli xorijiy oliygochlarga kirmoqda. Ularning ota-onalari quvonchi cheksiz.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ta'lrim sohasidagi o'zgarishlar amalga oshirilayotgan ishlar debochasidir. Bugun ta'lrim sifatini yanada oshirish masalasi dolzarb ahamiyatga ega bo'immoqda. Xalqaro ekspertlar bilan o'tkazilgan tahlillar natijasiga ko'ra, bugun hayotimizdagi mavjud sharoitlar bolalarga faqat 60 foiz salohiyatini ro'yobga chiqarish uchun imkon bermoqda.

Birinchidan, 2030-yilga qadar mактабгача та'limga bo'lgan ehtiyojni to'liq qoplab, qamrovni 100 foizga yetkazish va bog'chalarning moddiy-texnik bazasini rivojlantirish. Ushbu maqsadda:

- 7 foizlik stavkada 10 yil muddatga kredit berish uchun imkoniyat yaratilib, ishlab chiqarish korxonalarining bog'cha qurishga sarf etiladigan xarajatlarini soliqlardan to'la ozod qilish tartibi ishlab chiqiladi;
  - 2030-yilga qadar qo'shimcha 2 mingta bog'cha qurish choralari ko'rildi;
  - ehtiyojmand oilalar farzandlari uchun bog'cha, jumladan, xususiy bog'cha xarajatlari davlat tomonidan qoplab berish tartibi joriy etiladi;
  - har bir bog'chani kompyuter sinfi bilan ta'minlash choralari ko'rildi. Bu, o'z navbatida, bolalarni erta yoshdan boshlab zamonaviy axborot texnologiyalariga o'rgatishga va ularning kelajakda yuksak salohiyatga ega bo'lishiga xizmat qiladi.

Shuningdek, bog'cha va maktablar infratuzilmasini rivojlantirish, jumladan, filtrlangan ichimlik suv, santiariya-gigiyena infratuzilmasi bilan to'liq ta'minlash hamda bolalarning sog'lom ovqatlanishiga ko'maklashish maqsadida ularga oqsil, vitamin va minerallar bilan boyitilgan sut va yod bilan to'yintirilgan non mahsulotlari berilishi yo'lga qo'yiladi.

Ikkinchidan, maktablarda qo'shimcha 2,5 million o'quvchi o'rnnini yaratgan holda ta'lim sifati tubdan yaxshilanadi. Shu maqsadda:

- "Yiliga 500 ming o'quvchi o'rni" dasturi ishlab chiqilib, amalga oshiriladi;
- xususiy ta'limga qo'shimcha yengilliklar berilib, davlat-xususiy sheriklik tamoyili asosida maktablar qurish keng joriy etiladi;
- boshlang'ich sinf o'quvchilari ta'lim planshetlari bilan to'liq ta'minlanadi va buning uchun zarur moliyaviy imkoniyatlar yaratiladi;
- chekka hududlarda "maktab avtobuslari" bepul yo'lga qo'yiladi;
- 2030-yilgacha barcha tuman va shaharlarda "Iste'dod – Intilish – Istiqbol" nomli ixtisoslashtirilgan maktablar tashkil etilib, ularda Prezident maktablaridan kam bo'Imagan sharoit yaratiladi va ehtiyojmand oilalar farzandlari uchun 70 foiz kvota ajratiladi;
- barcha maktablarga "til egalari" bo'lgan o'qituvchilar jalb qilinadi, bu maqsadlarga har yili 200 milliard so'm mablag' ajratish choralar ko'rildi. Zero, xorijiy tillarni bilish – yoshlarmiz uchun dunyo eshiklarini ochadigan kalit.

Uchinchidan, oliy ta'lim va ilm-fan tizimlarini ilg'or xorijiy tajriba asosida rivojlantirish. Shu maqsadda:

- dunyodagi "Top–500"ga kiradigan chet el oliygochlari bilan hamkorlikda kamida 50 ta qo'shma o'quv dasturi va "ikki diplomli tizim"ni ("double degree") joriy etish asosiy vazifa bo'ladi. Bugungi kunda jahonning (AQSh, Germaniya, Fransiya, Italiya, Finlyandiya, Niderlandiya, Turkiya, Rossiya, Indoneziya, Isroi va boshqa qator davlatlar) nufuzli oliy o'quv yurtlari bilan hamkorlikdagi "double degree" ta'lim dasturlari asosida o'qitish qamrovi kengaymoqda.

Bu jamiyatimiz va davlatimiz taraqqiyotiga xizmat qiluvchi zarur mutaxassisliklar bo'yicha kadrlar tayyorlashni yo'lga qo'yish va ta'lim sifatini oshirishga xizmat qilmoqda;

- biotexnologiya, sun'iy intellekt va boshqa yuqori texnologik yo'nalishlarda iste'dodli yoshlarni eng nufuzli xorijiy oliygochlarga davlat hisobidan o'qishga yuborish bo'yicha 200 million AQSh dollarilik dasturlar amalga oshiriladi. Ushbu tashabbuslar dunyoning aksariyat mamlakatlari "To'tinchi sanoat inqilobi" arafasida turgan bir paytda O'zbekistonning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi;
- ilm-fan va innovatsiyalarni rivojlantirishga 1 milliard AQSh dollari ajratilishi uchun moliyaviy imkoniyatlar yanada kengaytiriladi.

Shuningdek, madaniyat, san'at va adabiyot vakillari, ma'naviyat sohasi xodimlari, barcha ziyolilarning mashaqqatli va sharafli mehnatini qadrlash va rag'batlantirish bo'yicha qo'shimcha choralar ko'rib boriladi³.

Kelgusi 7 yilda mamlakatimizning asosiy rivojlanish yo'nalishlarini belgilab beruvchi mazkur dasturilamal hujjalalar xalqimizning erkin va farovon, qudratli Yangi O'zbekistonni barpo etish bo'yicha xohish-irodasini ro'yobga chiqarish, har bir fuqaroga o'z salohiyatini rivojlantirish uchun barcha imkoniyatlarni yaratish, sog'lom, bilimli va ma'naviy barkamol avlodni tarbiyalash, kuchli iqtisodiyotni shakllantirish, adolat, qonun ustuvorligi, xavfsizlik va barqarorlikni kafolatli ta'minlashga qaratilgani bilan nihoyatda ahamiyatlidir.

XULOSA VA TAKLIFLAR

"O'zbekiston–2030" strategiyasining maqsadi – qayerda istiqomat qilishidan qat'i nazar O'zbekistonda yashovchi barcha insonlar uchun munosib turmush sharoitlarini yaratishdan iborat. Unda Strategiyaning maqsadlari va samaradorlik ko'rsatkichlari qulay shaklda ifodalangan bo'lib, unda 5 ta ustuvor yo'nalish bo'yicha 100 ta maqsad nazarda tutildi. Har bir insonga o'z salohiyatini ro'yobga chiqarish uchun munosib sharoitlar yaratish, barqaror iqtisodiy o'sish orqali aholi farovonligini ta'minlash, suv resurslarini tejash va atrof-muhitni muhofaza qilish, qonun ustuvorligini ta'minlash, xalq xizmatidagi davlat boshqaruvini tashkil etish, "xavfsiz va tinchliksevar davlat" tamoyiliga asoslangan siyosatni izchil davom ettirish ana shular jumlasidandir.

3 Ustuvor maqsadimiz – insonga o'z salohiyatini ro'yobga chiqarish O'zLiDeP <https://uzlidep.uz> › Partiya yangiliklari

Qayd etish kerak, strategiyaning salmoqli qismi aynan butun O'zbekiston bo'ylab, shu jumladan, olis joylar va hududlar aholisining turmush darajasi hamda sharoitlarini tenglashtirishga, shu bilan birga, ta'lim sohasiga ustuvor ahamiyat qaratilgani bilan e'tiborga molik.

Chunonchi, dasturilamal hujjatga ko'ra, 2024-yil 1-yanvardan davlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilariga oqsil, vitamin va minerallar bilan boyitilgan sut, yod bilan to'yintirilgan non mahsulotlari berilishi yo'lga qo'yiladi. Bu, o'z navbatida, kelajagimiz bo'lgan yosh avlodning har jihatdan sog'lom va barkamol bo'lib ulg'ayishlarini ta'minlaydi. Shu bilan birga, bolalar o'rtaida turli xastaliklar bilan kasallanish darajasini kamaytirishga xizmat qiladi. Chunki farzandlarimiz sog'lig'iga o'z vaqtida ko'proq e'tibor qaratilsa, bu ko'zlangan samarani beradi.

Shuningdek, Xorazm viloyatining Qo'shko'pir va Xonqa tumanlarida eksperiment tariqasida, barcha boshlang'ich sinf o'quvchilari ta'lim planshetlari bilan ta'minlanib, kelgusida mazkur tajriba respublikaning barcha hududlarida bosqichma-bosqich joriy etiladi.

Umumiy o'rta ta'limni yangi bosqichga ko'tarish maqsadida 2030-yilgacha 208 ta "Iste'dod-Intilish-Istiqlol" maktab-internatlarini tashkil etish ko'zda tutilmoxda. Strategiyada barcha shahar va tumanlarda "shart-sharoitlari Prezident maktablarinikidan kam bo'Imagan" ixtisoslashtirilgan maktablar tashkil etilishi rejalashtirilgan. Aytish kerakki, bolalarga intellektual qobiliyatlaridan kelib chiqqan holda alohida ta'lim berilishi (tracking) "qobiliyatli" bolalarni yaxshiroq rivojlantirish, o'qitish davomida ularning ehtiyojlarini hisobga olish va umuman, ta'lim sifatini oshirish imkonini beradi.

Strategiya doirasida 2023–2024-o'quv yilida butun mamlakat bo'ylab 120 dan ortiq mакtabda, tajriba tariqasida, yuqori sinflar uchun tanlov fanlarini joriy etish nazarda tutilgan. Yoshlar va sportga oid davlat siyosati islohotlari doirasida maktab bitiruvchilarining kamida ikkita chet tili va bitta kasb-hunarni puxta egallashiga erishish aks etdi.

Hujjatda, shuningdek, ta'lim sohasidagi ko'plab tadqiqotchilar va amaliyotchilar, umuman, barcha uchun sifatli ta'lim olishning teng imkoniyatlari yaratilishi mamlakatda inson kapitalini rivojlantirishga yanada yaxshiroq hissa qo'shadi.

Foydalaniqan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ustuvor maqsadimiz – insonga o'z salohiyatini ro'yobga chiqarish O'zLiDeP https://uzlidep.uz_Partiya_yangiliklari
2. Yangi O'zbekiston https://www.yuz.uz_news_talim-tizimi-va-yangicha-yo
3. PF-158-son 11.09.2023. – 2030" strategiyasi to'g'risida LEX. UZ https://lex.uz_docs
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. Yangi O'zbekistonning 2022–2026 yillarga mo'ljallangan taraqqiyot strategiyasi to'g'risida (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2022 y, 6-son). www.lex.uz
5. PQ-5129-son 27.05.2021. Osiyo taraqqiyot banki va ... https://lex.uz_docs
6. Xotin-qizlarni tazyiq va zo'ravonlikdan himoya qilish ... https://lex.uz_acts
7. https://lex.uz_docs... va 5 pog'onaga yuqorilab, 190 ta davlat orasida 134-o'rinni egalladi. ... Xususan, Jahon Banking "Ayollar, biznes va qonun indeksi"da 190 ta mamlakat ...
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. Yangi O'zbekistonning 2022–2026-yillarga mo'ljallangan taraqqiyot strategiyasi to'g'risida(O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2022-y, 6-son). www.lex.uz.
9. Mirziyoyev Sh. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. – T.: O'zbekiston, 2021. – 461 b.; O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. Yangi O'zbekistonning 2022–2026-yillarga mo'ljallangan taraqqiyot strategiyasi to'g'risida(O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2022-y, 6-son). www.lex.uz.
10. Mirziyoyev Sh. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. – T.: O'zbekiston, 2020. – 508 b.

Yashil

IQTISODIYOT
va
TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2023. № 9

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnalni manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

E-mail: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Telefon: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lisingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnalni 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.